

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **F. M.** bývajúceho v D. K., zastúpenému JUDr. T. P., advokátkou so sídlom v Ž. proti odporcom: **1/ M. S. S., s.r.o.**, so sídlom v D. K., zastúpenej Advokátskou kanceláriou L., s.r.o., so sídlom v B. B. **2/ Sociálnej poisťovni „Ústredie**, so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta č. 8-10, zastúpenej JUDr. P. D. Advokátom v Ž., **o určenie, že úraz je pracovným úrazom a o určenie povinnosti zaplatiť úrazový príplatok a bolestné, eventuálne o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 6 C 3/2009, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Žiline z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 5 NcC 6/2011 takto

r o z h o d o l :

Členovia senátu 5NcC Krajského súdu v Žiline JUDr. M. J., JUDr. G.V., JUDr. D. C. **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 5 NcC 6/2011.

O d ô v o d n e n i e

V predmetnom konaní vzniesol odporca 1/ v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku z 20. decembra 2010 (čl.121) námietku zaujatosti sudcov Krajského súdu v Žiline, ktorú odôvodnil skutočnosťou, že sudcom Krajského súdu v Žiline je aj JUDr. P. P., manžel právnej zástupkyne navrhovateľa JUDr. T. P. a úrovňou odôvodnenia jeho uznesenia, v zmysle ktorého bolo vydané odvolaním napadnuté rozhodnutie . Z uvedených dôvodov mal za to, že existuje pochybnosť o nezaujatosti sudcov Krajského súdu v Žiline a preto navrhol, aby v danej veci rozhodoval iný krajský súd.

Podľa predkladacej správy Krajského súdu v Žiline, má v danej veci na základe Rozvrhu práce na rok 2011 rozhodovať senát 5 NcC zložený z predsedu senátu JUDr. M. J. a

členov senátu JUDr. G. V. a JUDr. D. C., čo znamená, že rozhodovacia činnosť ostatných sudcov tohto krajského súdu nie je v tejto veci daná.

Vzhľadom na uvedené sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal len tou časťou námietky zaujatosti, ktorá sa týka sudcov rozhodujúceho senátu, a nie aj tou jej časťou ktorá sa dotýka ostatných sudcov tohto súdu.

Členovia senátu 5 NcC Krajského súdu v Žiline, sa zhodne vyjadrili, že nemajú vzťah k prejednávanej veci a ani k účastníkom konania, či ich právnym zástupcom a necítia sa byť vo veci zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Žiline (§ 16 ods. 1 OSP) posudzoval opodstatnenosť tvrdení odporcu o zaujatosti sudcov odvolacieho súdu (§ 15a ods. 1 OSP) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z § 14 ods. 1, 3 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou určitý právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (o takýto vzťah ide vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide napríklad vtedy, ak sudca má určitý osobný, priateľský alebo iný vzťah so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 16 O.s.p. z dôvodov uvedených v § 14 O.s.p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi s tým, že príslušnosť súdu i sudcov stanoví zákon (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd). Tak ako zákon túto príslušnosť stanovil, je zásadne daná, a preto možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo

skutočne závažných dôvodov, ktoré mu reálne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti účastníkom vznesenej námietky zaujatosti nie je rozhodujúci jeho osobný názor, domnienka alebo úvaha. Nemožno preto bez ďalšieho brať na zreteľ len samotné pochybnosti účastníka o vzťahu sudcu k prejednávanej veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom, ale vždy treba posúdiť skutočnosti, ktoré viedli k tomu, že účastník pochybuje o objektívnosti sudcu. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je len tvrdý, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p.

Pokiaľ ide o sudcov senátu 5 NcC Krajského súdu v Žiline, v ich prípade nebola zistená žiadna z okolností, ktorá by ich v zmysle § 14 a nasl. O.s.p. dovoľovala vylúčiť z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Podstatou zhodného vyjadrenia týchto sudcov je, že k účastníkom konania a k prejednávanej veci nemajú žiadny vzťah a necítia sa byť zaujatí.

Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák.č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednanom prípade splnené.

Meradlom pre hodnotenie objektivity sudcu nemôže byť subjektívne hľadisko účastníka konania motivované tým, že súd nekoná a nerozhoduje podľa jeho predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie

veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbírka nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Pokiaľ odporca 1/ za okolnosť zakladajúcu možnosť vzniku pochybností o nezaujatom prístupe namietaných sudcov označil kolegiálny vzťah manžela zástupkyne navrhovateľa, ktorý je sudcom Krajského súdu v Žiline k ostatným sudcov tohto súdu, považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné uviesť, že samotná okolnosť, že manžel zástupkyne účastníka je sudcom odvolacieho súdu a kolegom namietaných sudcov tohto súdu, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy sudcov navzájom vo všeobecnosti sú neutrálne, budované na princípoch profesionálnej spolupráce, riešenia obdobných pracovných úloh a problémov. Takéto kolegiálne vzťahy sudcov nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosť o nezaujatosti sudcu. Až v prípade, že kolegiálny vzťah sudcov nadobudol osobný (napr. priateľský) charakter, môže vykazovať právne významné znaky z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p.;

o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde. V danom prípade odporca I/ vyvodzoval zaujatosť sudcov Krajského súdu v Žiline bez toho, aby tvrdil a preukázal, že v prejednávanej veci ich vzťah k zástupkyni navrhovateľa prekročil prípustné medze vzťahu sudcu a advokáta, a že sa dostal do štádia, v ktorom (už) možno mať (objektívne) pochybnosti o jej nezaujatosti.

Nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by mohla byť považovaná za relevantnú z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p., nevyhovelo vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol tak, že sudcovia uvedení vo výroku tohto uznesenia nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. apríla 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta